

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Eesti välistööjõupoliitika

Majanduse digipööre, Ukraina sõda, kliimaeesmärgid jne

Svetlana Štšur
Piiriüleste teenuste nõunik

Eesti välistööjõu- poliitika läbi ajaloo

1990ndad: üleminekuperiood.

2000ndad: EL, tööjõu vaba liikumine ja väljarände hoogustamine.

2010ndad: Eesti majanduse digipööre, startupid ja rändepööre.

2020ndad: Covid-19, kaugtöö ajastu ja Ukraina sõda.

Ukraina sõja mõju Eesti välistööjõupoliitikale

- Ukraina põgenike siseturule integreerimine (ajutine kaitse).
- Sanktsioonid Venemaa ja Valgevene vastu.
- Eesti ettevõtjad hakkavad üha rohkem värbama välistööjõudu nn „stan“ riikidest (Kasahstan, Usbekistan jne) ja Aafrikast.
- KAPO aastaraamat (22-23) toob välja islamismi kui potentsiaalset ohtu Eesti julgeolekule.

Eesti välisööjõupoliitika täna (it's complicated)

- Üldkord (kvoodi piires): 0,1% Eesti alalisest elanikkonnast.
- VMS-i erandid: startup viisa, kasvuettevõtte erand, tippspetsialisti erand, IKT erand jne.
- Ajutine viibimine: 1+2 aastat süsteem ja hooajatöötajate erand.

Eesti välistööjõupoliitika täna

2023. aastal kehtestatud kvoot võimaldas anda **1307** tähtjalist elamisluba, mis moodustas **17%** kõikidest välja antavatest elamislubadest.

Taotlemise põhjus	2022		2023		2024 (17.01 seisuol)	
	Antud	Jääk	Antud	Jääk	Antud	Jääk
Töötamiseks						
loominguline töötaja	4	23	6	13	0	15
sportlane, treener, spordikohtunik	10	0	26	4	0	34
Töötamiseks töötleva tööstuse valdkonnas	300	0	600	0		
Töötamiseks ehituse valdkonnas	200	0	200	0		
Töötamiseks veonduse ja laonduse valdkonnas	100	0	100	0	2	198
Töötamiseks ajakirjanikuna	10	0	12	23	0	35
Vabalt jagamiseks	650	0	313	0	38	976
Ettevõtlus	6	0	0	5		
Välisleping	3	9	4	1	0	5
Kokku	1283	32	1261	46	40	1263

Tabel 3. Piirarvu alla arvatud tähtjalise elamisloa andmise otsused ja piirarvu jääk. Allikas: PPA

Eesti ettevõtjad eelistavad
kohalikku tööjõudu

Välistööjõu kaasamine on üks võimalustest

- Haridussüsteemi pakkumus
- Mitteaktiivsete ja töötute inimeste tööturule reintegreerimine
- Tööjõu oskuste arendamine
- Paindlike töövormide soosimine
- Õpiränne
- Eestlaste tagasiränne

Välistöõjõu poliitika muudatused 2023. aastal

- **01.01.2023** jõustus VMS-i kasvuettevõtte säte (10. a +, globaalne kasvupotentsiaal, innovaatiline ärimudel).
- Sättest jäid välja Eestis registreeritud välismaa äriühingute filiaalid (nt **Wise** ja tulevikus ka **Monese**). St, et nad ei saa palgata välistöõjõudu soodustingimustel.
- MKM tegi ettepaneku VMS-i **sinise kaardi eelnõusse** kasvuettevõtte määratluse täiendamiseks filiaalidega.

OSKA

- **2030.** aastaks jääb Eestis puudu **2/3 insenere** – Eesti ülikoolilõpetajad katavad üksnes 1/3 töötleva tööstuse tuleviku juhtide ja spetsialistide vajadusest.
- Lisaks on töökätest puudu: **ehituses, põllumajanduses, töötlevas tööstuses, hariduses, tervishoiuas ja sotsiaalhoolekandes.**

Makrotrendid välistööjõupoliitikas

- Ülemaailmne talentide pärast konkurents
- Diginomaadluse ja kaugtöö levik
- Demograafilised väljakutsed (sh elanikkonna vananemine)
- Majanduse digitaalne ja roheline üleminek
- Migratsioonist tulenevad integratsiooni väljakutsed

EduLugu: Wise

- Üle 5000 töötaja, kes esindavad 125 rahvust
- 10 mlj aktiivset äri-ja erakliente üle maailma
- Üle 2000 töötaja Tallinna esinduses
- Üle **34 mlj** tööjõumakse **2023.** aastal

Kokkuvõte

- Eesti välistööjõu värbamise sihtkohad on mutuunud.
- Julgeolekuohud ja sisserändajate integratsiooniväljakutsed.
- Eesti konkurentsivõime globaalses talendivõidujooksus.
- Kliimaeesmärgid, demograafilised trendid, muutuv töökultuur ja töövormid jne.

